

'Er is nog veel winst te behalen, maar niemand weet precies hoe'

Als deelnemer aan het onderzoeksproject rond geënte vruchtgroenten is teeltspecialist John Potters van Plantenkwekerij Vreugdenhil gespitst op nieuwe kennis. Over de opkweek van getopte tomatenplanten valt volgens hem nog veel te leren. Vooral de troshoogte aan de stengels en de troskwaliteit zijn minder voorspelbaar. "Omdat iedereen belang heeft bij homogene partijen en regelmaat in de teelt, zou de sector hier gericht onderzoek naar moeten laten uitvoeren. Getopte tomatenplanten zijn nu immers de norm."

TEKST EN BEELD: JAN VAN STAALDUINEN

Vanwege de hoge kosten van geënte planten en de behoefte om planten generatiever weg te zetten, heeft de vraag naar getopte tomatenplanten een grote vlucht genomen. En zoals vrijwel elke plantenkweker en tomatenteler inmiddels heeft ervaren, leveren getopte planten een minder uniform gewas op dan ongetopte planten. De plaats van de eerste trossen aan beide stengels varieert wat, waardoor de teelt minder nauwkeurig is te sturen. Soms openbaren zich ook abnormaliteiten in de tros, zoals split-trossen, slechte bloei, onvolledige vruchtuigroei of bonkige vruchten.

Donkere maanden

De problemen doen zich met name voor in de donkere maanden, wanneer de opkweekbedrijven op volle toeren draaien. Licht speelt dus een rol, maar van begin tot eind flink belichten is volgens teeltspecialist John Potters van Plantenkwekerij Vreugdenhil niet de oplossing. "We hebben daar in eigen proeven naar gekeken. Belichten is zinvol, maar je kunt dat ook te intensief doen. De problemen nemen dan juist toe."

De teeltspecialist vervolgt: "Er liggen nog veel fundamentele vragen op tafel. Wat is de precieze invloed van licht en temperatuur op het uitlopen van de ogen en de plaats van de trossen? Zijn de trossen al geïnduceerd voor of na het toppen? Gericht onderzoek kan alle opkweekbedrijven helpen om opkweekregimes te ontwikkelen die resulteren in partijen met een zo hoog mogelijke, voorspelbare uniformiteit. Die voorspelbaarheid is belangrijk, want noch wij, noch onze klanten houden op dit punt van verrassingen."

Op twee bladeren of op cotylen

Het toppen gebeurt doorgaans boven het tweede blad, maar kan ook direct boven de cotylen gebeuren. "Toppen boven de cotylen geeft gelijkwaardiger scheuten, omdat de ogen op dezelfde hoogte zitten en gelijktijdig gaan uitlopen", aldus Potters. "In de donkere periode van het jaar komt het echter vaak voor dat er maar één oog uitloopt. Afhankelijk van het ras is 15% uitval dan geen uitzondering. Om die reden kiest het gros van de telers voor toppen boven het tweede blad. Het onderste oog loopt dan iets eerder uit, maar is minder groeikrachtig dan het tweede oog. De bovenste scheut krijgt namelijk meer assimilaten van het onderste blad dan de onderste scheut van het bovenste blad." Het verschil in versgewicht tussen de stengels kan in de eerste teeltfase oplopen tot 15 à 25%. Naarmate zich meer bladeren ontwikkelen, nemen die verschillen weer af. De plaats van de

John Potters: "In de opkweek van getopte tomatenplanten is nog veel winst te behalen, maar niemand weet precies hoe dat moet."

trossen aan de stengels varieert ook. Soms zitten er één of twee bladeren meer of minder tussen dan gemiddeld. Wanneer dat bovendien van plant tot plant verschilt, wordt het nog moeilijker om de teelt te sturen.

Oproep

Potters concludeert dat er in de opkweek van getopte tomatenplanten nog veel winst is te behalen, maar dat niemand precies weet hoe dat moet. Hij zou graag zien dat de plantenkwekers de handen ineen slaan om een breed opgezet onderzoek van de grond te tillen. "Iedere opkweker van tomatenplanten heeft hier in meer of mindere mate mee te maken. Ik kan me voorstellen dat ook telers in een dergelijk onderzoek willen participeren, bijvoorbeeld via de Gewascommissie Tomaat. Met elkaar en samen met externe deskundigen denk ik dat we binnen één of twee jaar een heel eind kunnen komen. Ik hoop dat mensen zich hierdoor aangesproken voelen. Wie belangstelling heeft, stuurt maar een mailtje naar johnp@plkwvreugdenhil.nl. Ik zal zeker reageren."